

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. F. Giödwad.

Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

12te Aarg.

Søndagen d. 16. September 1838.

N 255.

Forsendes, ifolge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdommerne.

Fremstilling

af det kjøbenhavnske Møllerlaugs nærværende mislige Stilling og de Omstændigheder, som i de senere Aar gradvis have fremstaldt samme.

fra Aaret 1808 indtil 1826 var det for det kjøbenhavnske Møllerlaug en fortrinlig Periode; enhver Molleeier, som passede sin Haandtering, funde ikke alene have sit gode Udkomme, men endogsaa samle Fortue og som en Folge deraf uden altfor stort Besøer foretage de Forbedringer og forandrede Indretninger ved sit Værk, som Tiden jevnlig gjor Fordring paa. Af Dampmøller bestod ifsun een, nemlig den holmbladste; men da der altid gaves tilstrækkeligt at bestille, ansaaes dens Tilværen ikke for saa farlig, uagter det altid var en mægtig Concurrent; imidlertid hændte det sig i sidstnævnte Aar, at 3 eller 4 Grosserer ansgøte om Tilladelse at anlægge en Dampmølle; men da deses Andragende nok paa vedkommende Steder mødte nogen Modstand, indlededes der offentlig Kritik over de bestaaende Windmøller; i denne dadledes Værkernes Construction og det producerede Meel, fort sagt, man stræbte saa meget muligt at ned sætte dem. Vel gjorde Møllerne Forsøg paa at modarbeide denne ufortsente Dadel, deels ved offentlig at udstille Prover af Meel til Sammenligning med Udlændets, og deels ved offentlig Indbydelse til at besee deres Møller og da afgive Erfkæring, hvorfor de ikke kunne producere lige saa godt Meel, som i Udlændet; men alt dette undveges saalange, indtil Privilegiet var erhvervet, — Møllen kom da endelig paa Grund af forskellige sammenstødende Omstændigheder ikke i stand.

Saaledes var Optæcksomheden ved denne offentlige Omtale blevet henledet paa Windmøllerne, og da man var kommen til Kunstab om, at disse Ejendomme renderede godt, fandtes villig Kjøbere; Molleeierne vare derimod sjeldent tilsværlige til at sælge undtagen til høie Priser, og dette foranledigede, at En og Ander

ansogte om Tilladelse at opbygge, efterdi man paa Grund af Bygningsmaterialernes Billighed, som var en Folge af Conjunctionerne, kunne bygge usige billigere; Sagen var altsaa at erholde Tilladelsen, og for at vinde denne, benyttede man det Paaskud „at ville inventere nye og mere hensigtsvarende Indretninger“; men Windmøllerne vare allerede dengang saa godt indrettede, at det Nye, der i saamange Aars Forløb er opfundet, ikke har forbedret Meelproductionen, og har man for største Delen casseret de nye Inventioner og gaaet tilbage til de gamle og mere sikre Indretninger; — man gif ogsaa en anden Bei, idet man nemlig tilforhandlede sig heel forældede Privilieger, og ansogte om Tilladelse til at henslytte dem hvor det convenerede bedst med Hensyn til Beliggenheden. Saaledes reiste sig uformæret et betydelig Antal Møller, alle, som sagt, under bedre Vilkaar, end de øldre Møllere eiede deres Ejendomme; dette havde da til Folge, at Concurrencen blev mere end solelig, thi den blev trykende: Møllerne maatte til at vise deres Kundet særlig Optæcksomhed og Begunstigelser, og een af de fornemmeste af disse, næst at transportere til og fra Mølle uden Betaling, var, at forskaffe dem formalet hvad enten det blæste eller ikke; dette fremstaldte Hestemøller, og for at Møllerne indbyrdes funde holde hinanden Stangen, steg Antallet af disse i fort Tid forbausende.

Enhver maatte nu fornuftigvis antage, at Concurrencen havde naært Culminationspunktet, efterdi ikke alene Hovedstadens Formaling var tilstrækkelig sikret, men der funde endogsaa bestrides langt mere til Udforsel end der nogensinde indlob Bestilling paa; dog det skulde langtfra ikke have sit Forblivende der ved; thi der indtraf det Uheld, at den saakaldte „Grynmølle“ ved Langebro afbrændte; denne dreves ved Heste, men erholdt ved Gjenopbyggelsen Tilladelse at anvende Dampkraft, og saaledes opstod den anden Dampmølle, og fra dette Dieblif skriver sig Molleeiernes gradvisse Tilbagegang, thi Møllen er saa omfat-

der ene skal tilveiebringe deres Udgifter af Møllens Fortjeneste, da er det overslodigt nsiere at udvikle den Skade, disse tilføie.

Saaledes er en Classe af Statsborgeres Stilling, som saavel i forædlet Production som Billighed kan stille sig ved Siden af ethvert andet Lands hvad enten det saa hedder Amerika eller Engeland, og som til En for de Døpoffrelser, dette har kostet dem, ere ved en overhaandtagende Concurrence ydmyget og nedværdiget i den Grad, at de næsten Dag ud og Dag ind maae enten selv eller ved deres Folk løbe fra Ør til Ør, for at sammentigge den Smule, der endnu er levnet dem at bestille, og som ikke faaer mere for at transportere og formale en Tonde Rug i grovt Meel end 24 à 28 Rbf., efter hvilken Bognen endda oveniføjet, som oftest, maa kjøre 4, 5 à 6 Gange forgjæves, og som ikke kan sælge deres Ejendomme næsten til nogensomhelst Pris, men ere tvungne at hænge ved dem saalænge de have noget at offre.

Om det endnu kan være overeensstemmende med en Stats Princip, med Billighed og Retfærdighed, at Concurrencen, uden Bedrag, yderligere forsøges i denne Næringsvei, eller om det kan være Staten lige gyldigt, at 32 Familier gradvis gaae tilgrunde, dette vilde være interessant at see grundig og upartisk undersøgt af sagkyndige Mænd.

Kjøbenhavn den 13de September 1833.

J. Christensen,
Møller.

Ryheds-Post.

Kjøbenhavn, den 16de September 1833. Fregatten „Nota“ er endnu ikke ankommen, men ventes hertil Staden i Morgen. De Beslutninger til, paa en festlig Maade at modtage Thorvaldsen, der uden stor Forberedelse blev fattede, da et Rygte, der senere ikke stødfæstede sig, bebudede hans nære Ankomst, have saaledes faaet Tid til at mernes, og have, jo mere Sagen er blevet bekjendt, antaget en stedse almindeligere Charakter. Den første Velkomsthilsen her vil blive bragt ham paa Rheden, hvor der vil blive assunget en af Professor Heiberg forfattet smuk Barcarole af den Mængde, der paa Baade vil drage ham i Mode. Først er dette blevet iværksat af de høværende unge Konstnere, til hvilke senere Studentersforeningen, Industriforeningen og flere andre Corporationer have sluttet sig og hvortil sikkert flere ville forene sig f. Ex. Medlemmer af begge militaire Etater, Borsen og vestlige. Denne Flotille vil efter en forud aftalt Orden, hvor Baad saavidt muligt smykkes med Lov og Blomster i Grupper, der for en Del hver have sit Musikkor, gaae „Nota“ imøde, og paa et givet Signal heise de forskjellige Flag, der i den Anledning ere blevne forfærdigede. Saaledes fremstiller de unge Konstneres Hovedbanner Thorvaldsens berømte tre Gratier, Universitetets

Professorer føre i Flaget en Minerva, nogle af de høværende Digtere en Pegasus, flere yngre Læger en Hygea, osv. og derhos fulle alle de mindre Baade, der høre til de enkelte Grupper, føre Standarter med Emblemer, der staae i Forbindelse med Hovedtegnet. Alle disse Symboler ere hvide i rød Grund og fremstille saaledes de danske Nationalfarver, der i en Enhed sammenfattede alle de forskjellige Stænders Sammerker. Fra Konstacademiet Side ville Prof. Freund, der som Vice-direktør har fungeret i Thorvaldsens Sted, og Academiet Secretair, Prof. Thiele, paa den framærende Præses Prinds Christians Begne ombord paa Skibet hilse paa Thorvaldsen; hvorvidt andre Corporationer ogsaa alt ved denne Lejlighed ved Deputationer ville hylde ham deres Velkommen, er os ikke bekjendt. Flotilleen vil derpaa ledsage Thorvaldsen til Toldboden, hvor han vil blive modtagen af Konstacademiet øvrige Professorer og rimeligvis af flere Deputationer. Bidere finde vi det ikke passende her at gaae i vor Meddelelse; men da den første Modtagelse paa Rheden dog nu har tagt den Charakter af Improvisation, som den vilde have haft, hvis Thorvaldsen var kommen dengang dette først bebudedes, saa have vi anset det for rigtigt at offentliggjøre, hvad der i den Anledning alt er foranstaltet, for dertil at knytte den udtrykkelige Opfordring, at saamange som muligt ville bidrage hvar Sit til at forstjonne denne øgte nationale Fest. Oliver dette lille Sæt, saaledes som der nu er al Udsigt til, ret almindeligt og i Sandhed folkeligt, saa vil det ikke blot blive et af de yndigste Optræn, Kjøbenhavn har oplevet, men den begejstrede Hyldest, som Alle saaledes ville forene sig om at bringe det i Sandhed store Geni, vil ogsaa have en lang dybere Betydning.

— Det er bekjendt, at den store Banksag endelig er afgjort ved H. Maj. Kongens Resolution. Vort Haab om at se Resultatet i Gaars-Nr. af Collegialtidenden, blev ikke opfyldt, hvortil Tiden maatte ogsaa var temmelig knap, men vi ventede af Collegialtidendens Udgivers og Redacteurs Hensyntagen til Publicums Ærke, snarest muligt at blive bekjendt med Udfaldet af denne mærkværdige Sag, at der vil blive udgivet et Extrnummer af Collegialtidenden.

— (Aalborg Avis.) Trende Forslag til højere Overveielse. Ved Dagvognens Ankomst til de forskjellige Stationer herfter i Almindelighed stor Dissents om Klokkeslettet, som naturlig Folge, at dette paa de forskjellige Steder differerer saa betydeligt, saaledes, at der f. Ex. imellem Aarhus og Randers Klokker gjerne er en halv Times Forsjel og lignende paa andre Steder. Men denne Uenighed om det rette Klokkeslet kan da naturligvis ikke andet end fremkalde Confusion, idet mangen Passager derved let forsinkes i sit Mode paa Stationen eller, ved at komme for tidligt, børres Lejligheden til at udføre et eller andet Virke i Mellemstationerne, som der kunde leves ham Tid til, ligesom denne Usikkerhed tillige medfører, at man aldrig noie kan kontrollere Kjørselen eller noiggårt besemme Opholdet paa Bedestederne. Det foreslaaes derfor, at Dagvognskudstene fra Afgangstationerne skal forsynes med et lukket Uhr, ligesom er tilføldet ved Brevpost (formodentlig ogsaa ved Dilige=)Befordringen, og hvorved denne Uleppe lettest og sikkest vilde blive afhjulpen. — Der paastaaes, at, saa gjerne end den høje Generalpostdirektion ogsaa heri har villet udstrække sin Virksomhed til Jylland, det dog, saalænge vi ikke have Chausseer paa hele Hovedrouten, vil være umuligt at etablere en Diligencefart paa denne; vi kunne ikke dele denne Mening; thi ere Viene ikke i den Stand som i Sjælland, Fyen og mellem Kiel og Hamborg-Altona, kunde jo ogsaa Kjøretiden